

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 7.6.2011
SEK(2011) 825 lopullinen

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Romanian kansallisesta uudistusohjelmasta vuodelta 2011

sekä siihen sisältyvä neuvoston lausunto

Romanian tarkistetusta lähentymisohjelmasta vuosiksi 2011–2014

{SEK(2011) 731 lopullinen}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Romanian kansallisesta uudistusohjelmasta vuodelta 2011

sekä siihen sisältyvä neuvoston lausunto

Romanian tarkistetusta lähentymisohjelmasta vuosiksi 2011–2014

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 9 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen²,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto hyväksyi 6 päivänä toukokuuta 2009 päätöksen 2009/459/EY, jossa Romanialle myönnettiin keskipitkän ajan rahoitustukea kolmeksi vuodeksi SEUT-sopimuksen 143 artiklan nojalla. Päätökseen liittyvässä 23 päivänä kesäkuuta 2009 allekirjoitetussa yhteisymmärryspöytäkirjassa ja sen myöhemmissä täydennysosissa vahvistetaan ne talouspoliittiset ehdot, joiden perusteella rahoitustukea myönnettiin. Neuvoston päätöstä muutettiin 16 päivänä maaliskuuta 2010 päätöksellä 2010/183/EU. Romania on pannut ohjelman menestyksekkäästi täytäntöön, ja koska vaihtotasetta on osittain mukautettu Romanian tuote- ja työmarkkinoilla edelleen esiintyvien rakenteellisten heikkouksien seurauksena, mistä aiheutuu herkkyyttä kansainvälisille hintahäiriöille, neuvosto hyväksyi 12 päivänä toukokuuta 2011 päätöksen 2011/288/EY EU:n keskipitkän ajan ennalta varautuvan rahoitustuen myöntämisestä Romanialle kolmeksi vuodeksi SEUT-sopimuksen 143 artiklan mukaisesti. Tähän liittyvä yhteisymmärryspöytäkirja allekirjoitetaan [kesäkuussa 2011].

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUVL C ..., s..

- (2) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 Euroopan komission ehdotuksen, jolla käynnistetään uusi työllisyys- ja kasvustrategia, Eurooppa 2020-strategia. Strategian lähtökohtana on tehostaa talouspolitiikan koordinoitua. Se keskitetään avainalueisiin, joilla tarvitaan toimia Euroopan kestävä kasvun vauhdittamiseksi ja kilpailukykyyn lisäämiseksi.
- (3) Neuvosto antoi 13 päivänä heinäkuuta 2010 suosituksen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (2010–2014) ja hyväksyi 21 päivänä lokakuuta 2010 päätöksen³ jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista. Yhdessä nämä muodostavat ns. yhdenmetyt suuntaviivat. Jäsenvaltioita kehoitettiin ottamaan yhdenmetyt suuntaviivat huomioon kansallisessa talous- ja työllisyyspolitiikassaan.
- (4) Komissio hyväksyi 12 päivänä tammikuuta 2011 ensimmäisen vuotuisen kasvuselvityksen. Tästä alkoi uusi talouden ohjauksen ja hallinnan jakso EU:ssa ja ensimmäinen politiikan yhdenmetyt etukäteiskoordinoinnin EU-ohjausjakso, jonka perusta on Eurooppa 2020 -strategia.
- (5) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 25 päivänä maaliskuuta 2011 julkisen talouden vakauttamisen ja rakenneuudistuksen painopisteet (jotka ovat 15 päivänä helmikuuta ja 7 päivänä maaliskuuta 2011 annettujen neuvoston päätelmien ja komission vuotuisen kasvuselvityksen mukaisia). Se korosti, että etusijalle on asetettava talousarvioiden tervehtyttäminen ja julkisen talouden kestävyden palauttaminen, työttömyyden vähentäminen työmarkkinauudistusten avulla sekä uudet kasvua edistävät toimet. Se kehotti kaikkia jäsenvaltioita toteuttamaan näihin painopisteisiin perustuvia konkreettisia toimenpiteitä, jotka sisällytetään niiden vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin.
- (6) Lisäksi Eurooppa-neuvosto kehotti 25 päivänä maaliskuuta 2011 Euro Plus -sopimukseen osallistuvia jäsenvaltioita esittämään sitoumuksensa niin ajoissa, että ne voidaan sisällyttää vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin.
- (7) Romania toimitti 2 päivänä toukokuuta 2011 vuosia 2011–2014 koskevan lähentymisohjelmansa tarkistuksen vuodeksi 2011 sekä kansallisen uudistusohjelmansa vuodelta 2011. Näitä kahta ohjelmaa on arvioitu samanaikaisesti.
- (8) Romanian talous kasvoi vuosina 2002–2008 vahvasti ja sen BKT:n määrä kasvoi keskimäärin 6,3 prosenttia, mikä ylittää sen kasvupotentiaalisen tason. Talouskasvua vauhditti pääosin kotimainen kysyntä, sillä vahva luottojen ja palkkojen kehitys edisti yksityistä kulutusta ja investointeja. Kasvua edistivät myös ulkomaille suuntautuneet pääomavirrat, mikä johti talouden ylikuumenemiseen ja kestävämmään ulkoiseen ja julkisen talouden epätasapainoon. Vaihtotaseen alijäämä oli vuonna 2007 peräti 13,6 prosenttia suhteessa BKT:hen ja koheni vuonna 2008 vain hieman, 11,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Ulkoista luotonottoa vauhditti myötäsyklinen finanssipolitiikka, ja vuonna 2008 kokonaisalijäämä kasvoi 5,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2005 oli ollut 1,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä johtui toistuvista julkisen talouden tavoitteista poikkeamisista erityisesti juoksevien menojen suhteen.

³ Pidetään voimassa vuonna 2011 19 päivänä toukokuuta 2011 annetulla neuvoston päätöksellä 2011/308/EU.

Finanssikriisi ja sitä seurannut maailmanlaajuinen laskusuhdanne lisäsivät sijoittajien haluttomuutta ottaa riskejä, minkä vuoksi Romaniaan suuntautuvat pääomavirrat supistuivat merkittävästi. Työvoimaosuus ei kasvanut, vaikka talouden olosuhteet olivat suotuisat. Työllisyysaste muuttui kasvuvuosina hyvin vähän. Talouden laskusuhdanteen vuoksi työllisyysaste laski vuoteen 2010 mennessä 63,3 prosenttiin ja työttömyysaste kasvoi 7,3 prosenttiin, kun se vuonna 2008 oli ollut 5,8 prosenttia. Työttömyyttä on edelleen erityisen paljon romaniväestön keskuudessa. Näistä syistä Romanian viranomaiset pyysivät akuuttien rahoitustarpeiden vuoksi kansainvälistä rahoitustukea sekä EU:n rahoitustukea toukokuussa 2009.

- (9) EU:n ja IMF:n rahoitustukiohjelma pantiin menestyksekkäästi täytäntöön, ja myönteisten saavutusten lujittamiseksi viranomaisten kanssa neuvoteltiin ennalta varautuvan EU-IMF -ohjelma vuosiksi 2011–2013. Uudessa ohjelmassa jatketaan vuosien 2009–2011 ohjelmassa aloitettua julkisen talouden vakauttamista, julkisen talouden ohjausjärjestelmän uudistamista ja rahoitusjärjestelmän vakauden säilyttämistä. Lisäksi selkeänä painopisteenä on (energia- ja liikennealan) tuotemarkkinoiden ja työmarkkinoiden rakenteellinen uudistaminen, joka on tarpeen Romanian kasvupotentiaalin vapauttamiseksi, työpaikkojen luomiseksi ja EU:n varojen käytön tehostamiseksi. Vaikuttaa edelleen siltä, että Romania saavuttaa maksuperusteiseen alijäämään liittyvän tavoitteensa, joka vuonna 2011 on 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen (EKT-perusteisesti alle 5 prosenttia). Tämä olisi riittävä pohja sille, että saavutetaan vuoden 2012 alijäämätavoite, alle 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, vaikka komission yksiköiden kevään 2011 talousennusteen mukaan lisätoimenpiteitä olisi toteutettava. Viranomaiset ovat myös toteuttaneet toimia uuden ohjelman rakenneuudistustavoitteiden saavuttamiseksi ja pyrkineet edelleen pitämään yllä talouden vakautta.
- (10) Neuvosto on neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 mukaisen tarkistetun lähentymisohjelman arvioinnin perusteella sitä mieltä, että julkisen talouden ennusteiden perustana olevat makrotalouden oletukset ovat uskottavia. Lähentymisohjelmalla pyritään korjaamaan liiallinen alijäämä neuvoston 16 päivänä helmikuuta 2010 antamassa suosituksessaan asettamaan vuoden 2012 määräaikaan mennessä. Ohjelmalla tähdätään kokonaisalijäämään, joka on 2,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2013 ja 2,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2014. Suunniteltu vakauttaminen on pääosin menoperusteista. Komission yksiköt ovat laskeneet rakenteellisen rahoitusaseman uudelleen, eikä keskipitkän aikavälin tavoitetta saavuteta ohjelmakaudella. Vakauttamisstrategia vaikuttaa painottuvan ohjelmakauden alkuun, ja rakenteelliset parannukset keskittyvät vuosiin 2011 ja 2012. Sen sijaan vuosina 2013 ja 2014 rakenteellinen rahoitusasema ei kohene. Suunniteltu velkasuhteen kehittyminen vuosina 2011 ja 2012 on asianmukainen, mutta vuosina 2013 ja 2014 ei. Julkisen talouden tavoitteiden pääriskit liittyvät täytäntöönpanoriskeihin, valtionyhtiöiden maksurästeihin, jotka aiheuttavat merkittävät vastuusitoumukset talousarvioon, sekä komission (Eurostatin) esittämiin varauksiin liiallista alijäämää koskevan menettelyn mukaisesta ilmoituksesta.⁴

⁴ Eurostat on esittänyt varauksia Romanian liiallista alijäämää koskevasta menettelystä. Niiden syitä ovat seuraavat: i) epävarmuus eräiden julkisten yritysten vaikutuksesta julkisen talouden alijäämään, ii) raportointi muihin saataviin tai velkoihin liittyvistä ESA95-luokista, iii) eräiden rahoitustointien luonne ja vaikutus sekä iv) hallituksen sisäisten rahavirtojen vakauttaminen.

- (11) Romania on antanut Euro Plus -sopimuksen⁵ nojalla tehdyt sitouuksensa kansallisessa uudistusohjelmassaan ja lähentymisohjelmassaan, jotka toimitettiin 2 päivänä toukokuuta 2011. Suurin osa näistä sitoumuksista on jo pantu täytäntöön tai niitä pannaan parhaillaan täytäntöön osana keskipitkää rahoitusapuohjelmaa ja niillä pystytään laajalti vastaamaan vallitseviin haasteisiin sopimuksen nojalla.
- (12) Komissio on arvioinut lähentymisohjelman ja kansallisen uudistusohjelman sekä Euro Plus -sopimuksen nojalla tehdyt sitoumukset⁶. Se on ottanut huomioon niiden merkityksen Romanian finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyskannalta. Lisäksi se on arvioinut, ovatko ne EU:n sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska Euroopan unionin talouden ohjausta ja hallintaa on tarpeen tehostaa kokonaisuudessaan antamalla EU:n tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.
- (13) Neuvosto on tutkinut Romanian tarkistetun lähentymisohjelman vuodelta 2011 edellä esitetyn arvioinnin perusteella ja ottaen huomioon myös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla 16 päivänä helmikuuta 2010 annetun neuvoston suosituksen. Neuvoston lausunto⁷ otetaan huomioon jäljempänä esitettyssä suosituksessa. Neuvosto on tutkinut Romanian kansallisen uudistusohjelman ottaen huomioon 25 päivänä maaliskuuta 2011 hyväksytyt Eurooppa-neuvoston päätelmät,

SUOSITTAA, että Romania

paneetä täytäntöön neuvoston päätöksessä 2009/459/EY, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston päätöksellä 2010/183/EY, vahvistetut toimet yhdessä niiden neuvoston päätöksessä 2011/288/EU vahvistettujen toimien kanssa, jotka on määritelty tarkemmin 23 päivänä kesäkuuta 2009 tehdystä yhteisymmärryspöytäkirjassa ja sen myöhemmissä täydennyksissä sekä [kesäkuussa 2011] tehdystä yhteisymmärryspöytäkirjassa ja sen myöhemmissä täydennyksissä.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

⁵ Lisätietoa Euro Plus -sopimuksen nojalla tehdyistä sitoumuksista on asiakirjassa SEC(2011) 731.

⁶ Ks. SEC(2011) 731.

⁷ Lausunnosta säädetty neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 9 artiklan 3 kohdassa.